

13.10.23
Укр.літ

Клас: 9-А,Б
Вч.: Харенко Ю.А.

Поетичний образ Ярославни

Мета: охарактеризувати поетичний образ Ярославни; розвивати навички переказу, вміння характеризувати образ героїні, наводячи переконливі аргументи, творчу уяву, пам'ять, логічне мислення; виховувати кращі людські якості - допитливість, кмітливість, патріотизм.

Хід уроку

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань

- Який твір ми зараз розглядаємо?

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

- Звернемо увагу на ілюстрації. Що ви бачите на цих ілюстраціях, і як вони стосуються «Слова...»
- Одну з ілюстрацій ми з вами не розглядали. Кого ми бачимо на ній. Визначте тему й мету уроку

IV. Вивчення нового матеріалу

Слово вчителя

- Сьогодні ми поговоримо про жіночу долю. Споконвіків призначенням жінки вважалося бути берегинею : народжувати і виховувати дітей, берегти родинне вогнище, догоджати чоловікові, працювати. Прості жінки виконували цю місію з честю.

Княгиня Ярославна з вищого світу, але і на її долю лягли нелегкі випробування .

Хто ж така Ярославна - літературний герой чи реальна людина?

Повідомлення учня «Ярославна - літературний герой чи реальна людина»

Ярославна – донька Ярослава Володимировича Галицького Єфросинія. Її батько могутній князь. Його називали « Осмомислом». Казали : у Ярослава вісім думок, вісім турбот одразу; він знав вісім мов; мав розум за вісьмох. Помер 1 жовтня 1187 року. Ярославна – Єфросинія – друга дружина Ігоря, який одружився з нею 1184р.(слово о полку Ігоревім/ ред.М.Ф.Вишневський. – К.:Дніпро.1970. – 166с.,іл.)

Ярославну видали заміж . коли їй було 14 років, а нареченому – 20. Одружувався Ігор удруге і мав малого сина Володимира. Прожила княгиня зі своїм ладо щасливо 15 років. (Бандура О. Українська література: підруч. для 9 кл.гуманітарних гімназій, ліцеїв і шкіл з поглибленим вивченням предмета. – 2 –ге вид., перероб. – К.: Освіта, 1998. – 544с.)

- Вчені доводять, що про розгром руських військ , поразку Ігоря і його полон княгиня могла дізнатися наприкінці травня від купця Просовича, який був свідком побоїща. Що згадувала Ярославна, почувши звістку про Ігоря? (Можна уявити, що Ярославна пригадувала, як Ігор приїздив до неї з хлібом і хоругвами. Вона плакала та нарікала на свого батька, що

віддає її у далекий Новгород-Сіверський , на який часто нападали половці.)

- Усю ніч тужила Ярославна за своїм ладом. А рано – вранці вийшла на забрало, сподіваючись побачити вершників. Та порожньо було в широкому степу. Тоді затужила жінка.

Теорія літератури

- Доведіть, що твір «Плач Ярославни» Т.Шевченка – переклад.(«Плач Ярославни» Т.Шевченка – переспів, тому що він створений за мотивами поетичного твору «Слова...»)

Словникова робота

- Поясніть значення слова «зигзиця» та словосполучення «рукав бобровий» , користуючись текстом «Слова...»
(Зигзиця – зозуля; рукав бобровий – шовковий рукав)

Робота над твором

- Ярославна у творі зображена у драматичний період її життя: чоловік у полоні, половці на рідну землю прийшли. Щоб показати страждання героїні , автор застосовує художній прийом -....(плач)
- Що таке плач? (Плач - народні голосіння, тужіння, через які передається біль, розпач, співчуття. Плач пов'язаний із давнім ритуалом - замовлянням)
- Як плаче Ярославна? (Співає – плаче - лірична пісня.

Квилить – плаче – жаль , дорікає вітру.

Сумує – квилить - плаче розпач просить річку.

Плаче - плаче відчай остання надія звинувачує сонце.)

- Як можна назвати плач Ярославни? (Замовлянням)
- До яких сил природи вона звертається? (Вітру, річки, сонця)
- Якої вона віри? Чому? (Язичницької віри)
- У «Слові ...» образ сонця вже не раз зустрічався, роль він відіграє у творі? (сонце володіє даром пророкування, Ярославна звертається до нього , як до вищого покровителя)

Робота з мапою «Карта Ігорева похода»

- На мапі ми бачимо шлях , який пройшов Ігор зі своїм військом . Тут позначено місце, де він потрапив у полон. Як Ігор міг чути голос Ярославни на Дунаї?
- За кого переживає героїня? (Ярославна турбується за долі русичів, переживає за долю всієї Русі.)
- Чи дослухалися сили природи до закликів Ярославни? Яка ілюстрація є підтвердженням цього, аргументуйте свою відповідь словами з тексту «Слова...»

Характеристика Ярославни

- Дайте характеристику образу Ярославни. (Ярославна – ніжна, вірна дружина, любить свого чоловіка, духовно багата, зберегла сердечне тепло, любов до людей, до Вітчизни, переживає горе свого народу, готова на самопожертву , уособлення усіх руських жінок)
- Що спільного між пам'ятником « Ярославна» в м. Путивлі та картиною Р.Білоусова «Ярославна»?

Самостійна робота

Скласти сенкан до образу Ярославни

V.Підсумок

- Чи досягли ви своєї мети?
- Висновок:

Ярославна - образ узагальнений. Це і мати – вітчизна, яка послала захищати землю, і ліричний образ жінки, втілення подружньої вірності, моральної чистоти. До цього образу, який став символом вірності та кохання, зверталися у своїй творчості багато митців.

VI.Домашнє завдання:

Підготувати у зошиті повідомлення на одну із тем:

1. Розвиток книгодрукування в Україні.
2. Загальні відомості про козацькі літописи.
3. Іван Вишенський, Іван Величковський, Семен Климовський – видатні діячі української культури.